Evropski parlament
2019-2024

Dokument zasedanja

B9-0341/2021

7.6.2021

PREDLOG RESOLUCIJE

ob zaključku razprave o izjavi podpredsednika Komisije/visokega predstavnika Unije za zunanje zadeve in varnostno politiko

v skladu s členom 132(2) Poslovnika

o stanju človekovih pravic in političnih razmerah na Kubi
(2021/2745(RSP))

Leopoldo López Gil, Michael Gahler, Isabel Wiseler-Lima, Gabriel Mato, Antonio López-Istúriz White
v imenu skupine PPE

B9-0341/2021

Resolucija Evropskega parlamenta o stanju človekovih pravic in političnih razmerah na Kubi
(2021/2745(RSP))

Evropski parlament,

– ob upoštevanju svojih prejšnjih resolucij o Kubi, zlasti tistih z dne 15. novembra 2018[1] o stanju človekovih pravic na Kubi, z dne 3. decembra 2019[2] o primeru Joséja Daniela Ferrerja in z dne 5. julija 2017 o osnutku sklepa Sveta o sklenitvi sporazuma o političnem dialogu in sodelovanju[3] med Evropsko unijo in njenimi državami članicami na eni strani ter Republiko Kubo na drugi strani,

– ob upoštevanju sporazuma o političnem dialogu in sodelovanju, ki sta ga Evropska unija in Kuba podpisali decembra 2016 in ki se začasno uporablja od 1. novembra 2017[4],

– ob upoštevanju javne predstavitve o Kubi, ki jo je izvedla delegacija za odnose z državami Srednje Amerike 11. decembra 2020,

– ob upoštevanju neformalne videokonference članov skupnega sveta EU-Kuba z dne 20. januarja 2021[5],

– ob upoštevanju tretjega formalnega dialoga o človekovih pravicah v okviru sporazuma o političnem dialogu in sodelovanju z dne 26. februarja 2021[6],

– ob upoštevanju splošnega rednega pregleda o Kubi, ki ga je Svet za človekove pravice OZN objavil maja 2018,

– ob upoštevanju mednarodnega pakta o državljanskih in političnih pravicah ter drugih mednarodnih pogodb in instrumentov o človekovih pravicah,

– ob upoštevanju letnega poročila Medameriške komisije za človekove pravice (IACHR) za leto 2020,

– ob upoštevanju javnih predstavitev 179. obdobja zasedanja IACHR,

– ob upoštevanju resolucij IACHR 7/2021, 14/2021 in 24/2021,

– ob upoštevanju Konvencije OZN proti mučenju in drugim krutim, nečloveškim ali poniževalnim kaznim ali ravnanju, ki jo je generalna skupščina OZN sprejela

[1] UL C 334, 19.9.2018, str. 99.
[2] UL C 363, 28.10.2020, str. 70.
[3] Sprejeta besedila, P9_TA(2019)0073.
[4] UL LI 337, 13.12.2016, str. 3.
[5] Skupni svet EU-Kuba, 20. januar 2021
[6] Dialog o človekovih pravicah v okviru sporazuma o političnem dialogu in sodelovanju z dne 26. februarja 2021.

10. decembra 1984, Kuba pa je njena podpisnica,

– ob upoštevanju smernic EU o zagovornikih človekovih pravic,

– ob upoštevanju splošne deklaracije o človekovih pravicah, katere podpisnica je Kuba,

– ob upoštevanju člena 132(2) Poslovnika,

A. ker je Evropski parlament 5. julija 2017 odobril sklenitev sporazuma o političnem dialogu in sodelovanju; ker je Parlament sočasno z odobritvijo sporazuma o političnem dialogu in sodelovanju sprejel resolucijo, v kateri EU poziva, naj podpre njegova stališča do demokracije, univerzalnih človekovih pravic in temeljnih svoboščin, kot so svoboda izražanja, združevanja in političnega povezovanja ter svoboda obveščanja v vseh svojih oblikah; ker sta s sporazumom o političnem dialogu in sodelovanju obe strani znova potrdili, da spoštujeta univerzalne človekove pravice, kot so določene v splošni deklaraciji o človekovih pravicah in drugih ustreznih mednarodnih instrumentih o človekovih pravicah; ker je v sporazum o političnem dialogu in sodelovanju vključena t. i. klavzula o človekovih pravicah, ki je standardni bistveni element mednarodnih sporazumov EU in omogoča začasno prekinitev sporazuma v primeru kršitve določb o človekovih pravicah;

B. ker demokracija najbolje predstavlja in ščiti človekove pravice, svobodo in blaginjo ljudi, kar med drugim pomeni menjavo oblasti, svobodne in poštene volitve ter spoštovanje političnega pluralizma; ker člen 5 nedavno sprejete kubanske ustave poudarja, da je Komunistična partija Kube najvišja državna oblast, člena 4 in 229 pa, da je socializem nespremenljiv sistem; ker je bilo od sprejetja nove kubanske ustave 10. aprila 2019 in do aprila 2021 sprejetih že 1946 pravnih norm, ki ogrožajo človekove pravice in temeljne svoboščine;

C. ker od začetka veljavnosti sporazuma o političnem dialogu in sodelovanju pred skoraj štirimi leti na Kubi ni bil dosežen konkreten napredek glede splošnih načel in ciljev iz sporazuma; ker je kubanski režim poostril represijo in kršenje človekovih pravic na otoku; ker po začetku veljavnosti sporazuma o političnem dialogu in sodelovanju ni bilo niti ene bistvene spremembe, ki bi izboljšala stanje človekovih pravic in temeljnih svoboščin na otoku ali gospodarske in socialne razmere kubanskih državljanov; ker se razmere v celotni kubanski družbi nenehno poslabšujejo, kar je povzročilo novi val odpora in mirnih demonstracij pomembnih sektorjev kubanske družbe, ki jih kubanske oblasti in represivne strukture režima brutalno zatirajo;

D. ker je bil april najbolj represiven mesec od začetka leta 2021, saj je kubanski odbor za spremljanje človekovih pravic naštel več kot 1018 represivnih ukrepov proti zagovornikom človekovih pravic in neodvisnim novinarjem, od tega 206 primerov samovoljnega pridržanja, od tega 13 s hudim nasiljem; ker so kubanske oblasti nezakonito vdrle v hišo Luisa Manuela Otera Alcántara, neodvisnega umetnika in koordinatorja gibanja San Isidro, in ga samovoljno pridržale več ur brez obtožb; ker je po podatkih organizacije Prisoners Defenders na Kubi trenutno 150 političnih zapornikov; ker je bilo med marcem in majem 2021 zabeleženih 31 novih primerov; ker je bilo v zadnjih 12 mesecih, tj. do 1. junija 2021, na tem seznamu 199 političnih zapornikov na Kubi, 65 pa jih je bilo vključenih na novo, kar je v povprečju 5,4 nove politične zaporne kazni mesečno; ker se je v zadnjih nekaj mesecih povečalo število

obtožb o mučenju političnih zapornikov in grdem ravnanju z njimi v zaporu;

E. ker kubanski kazenski zakonik vsebuje določbe, kot sta „nevarno stanje“ in „predkazenski varnostni ukrepi“, zaradi česar je v zaporu več kot 8000 oseb, ki niso obtožene nobenega kaznivega dejanja, več kot 2500 pa jih je obsojenih na prisilno delo;

F. ker kubanski kazenski zakonik določa osemletno zaporno kazen za vse civilne uslužbence, ki ne zaključijo zdravstvene misije ali se odločijo, da se ne bodo vrnili na Kubo; ker resolucija št. 168 kubanskega ministrstva za mednarodno trgovino in zunanje naložbe iz leta 2010 vsem civilnim uslužbencem v tujini, ki delajo za državna podjetja ali podjetja v državni lasti, vključno z zdravstvenimi delavci, nalaga neupravičene dolžnosti in obveznosti, ki kršijo človekovo dostojanstvo ter najbolj osnovne in temeljne človekove pravice, ki jih je treba priznati vsem ljudem; ker se lahko te zdravstvene misije obravnava kot sodobno obliko suženjstva; ker Kuba krši konvenciji Mednarodne organizacije dela št. 29 in 105 o odpravi prisilnega dela; ker Kuba krši člen 38 sporazuma o političnem dialogu in sodelovanju;

G. ker letno poročilo IACHR za leto 2020 kaže na vrsto obtožb o zlorabah in kršitvah človekovih pravic, ki jih kubanska država izvaja zoper svoje zdravstvene delavce, napotene na delo v tujini pod pretvezo tako imenovanih zdravstvenih misij; ker je visoka komisarka OZN za človekove pravice (CUB 6/2019) v izjavi o kubanskih zdravstvenih misijah opozorila na negotove in nečloveške delovne razmere zdravstvenih delavcev, te obtožbe pa so podprte z ugotovitvami organizacije Human Rights Watch in 622 pričevanji;

H. ker je Parlament nagrado Saharova za svobodo misli že trikrat podelil kubanskim aktivistom, in sicer Oswaldu Payaju leta 2002, Damam v belem leta 2005 in Guillermu Fariñasu leta 2010; ker se dobitnike nagrade Saharova in njihove sorodnike še vedno redno nadleguje in ustrahuje, prav tako pa se jim preprečuje, da bi odpotovali iz države in se udeležili mednarodnih prireditev ali prireditev, ki jih organizira Evropski parlament;

I. ker je Parlament prejemnike nagrade Saharova, kot je Berta Soler, in aktiviste, kot so Jose Daniel Ferrer, Luis Manuel Otero Alcántara in Reinaldo Escobar, večkrat povabil, nazadnje 11. decembra 2020; ker so kubanske oblasti sistematično preprečile njihovo udeležbo, na primer decembra 2020 s samovoljno aretacijo Berte Soler in Reinalda Escobarja ter z omejevanjem internetne povezave drugim udeležencem; ker so vodja delegacije za odnose z državami Srednje Amerike, vodja Odbora za zunanje zadeve in podpredsednik Parlamenta podpisali skupno izjavo, v katerem so obtožili nadlegovanje aktivistov; ker se niti Evropska služba za zunanje delovanje (ESZD) niti delegacija EU na Kubi nista nikoli zavzeli za njih ali jim izrazili javno ali zasebno podporo;

J. ker med ESZD in kubanskim režimom velja jasen ali vsaj tih dogovor, da se kritike morebitnih kršitev človekovih pravic, ki jih izvaja kubanski režim, ne izražajo javno; ker je Alberto Navarro, veleposlanik EU v Havani, podpisal pismo, naslovljeno na predsednika Združenih držav Amerike, v katerem ga med drugim prosi, naj odpravi ameriški embargo na otok in naj se ne vmešava v zadeve Kube; ker je s tem očitno prestopil diplomatski mandat veleposlanika, kar kaže na zelo spolitizirano vlogo veleposlaništva EU v Havani; ker je Alberto Navarro javno izjavil, da Kuba ni

diktatura;

K. ker tretji formalni dialog o človekovih pravicah med EU in Kubo, ki je potekal 26. februarja 2021, ni pripeljal do rezultatov, enako kot predhodni dialogi; ker mora vsak politični dialog vključevati neposreden in intenziven dialog z neodvisno civilno družbo in vsemi opozicijskimi političnimi akterji brez omejitev, kot je poudarjeno v členu 36 sporazuma o političnem dialogu in sodelovanju; ker kubanski režim več nevladnim in neodvisnim organizacijam ni omogočil sodelovanja v teh dialogih o človekovih pravicah; ker je ESZD z molkom podpirala vete režima; ker je dialog namenjen temu, da privede do konkretnih rezultatov, in ne more biti cilj sam po sebi;

L. ker je Parlament večkrat povabil diplomatske predstavnike kubanske vlade na razprave in dejavnosti v zvezi s Kubo; ker vabil niso samo odklonili, pač pa so se nanje odzvali s pismom, ki je vsebovalo veliko žalitev in neutemeljenih obtožb na račun Parlamenta in njegovih poslancev; ker je Parlament najverjetneje edina institucija EU, ki ji obisk države po začasni uveljavitvi sporazuma o političnem dialogu in sodelovanju ni bil dovoljen, ta odnos pa je očitno v nasprotju z bistvenimi elementi, na katerih bi moral temeljiti sporazum o političnem dialogu;

1. strogo obsoja obstoj političnih zapornikov ter vztrajno in stalno politično preganjanje, nadlegovanje in samovoljno pridržanje oporečnikov na Kubi; prav tako obsoja trenutne napade na umetnike gibanja San Isidro, miroljubne oporečnike, neodvisne novinarje, zagovornike človekovih pravic in člane politične opozicije; poziva, naj se ta dejanja takoj prenehajo in se takoj izpustijo vsi politični zaporniki ter osebe, ki so samovoljno pridržane samo zato, ker so uveljavljale pravico do izražanja in zbiranja; poziva k boljšim jamstvom za pošteno sojenje in neodvisno sodstvo ter za to, da bodo imele osebe, ki jim je bila odvzeta prostost, možnost izbire neodvisnega odvetnika, kot je določeno v členu 24 sporazuma o političnem dialogu in sodelovanju;

2. strogo obsoja samovoljno pridržanje Aymarana Nieta Muñoza, Mitzaela Díaza Paseira, Ivána Amara Hidalga, Edilberta Ronala Arzuaga Alcalája, Yandierja Garcíe Labrade, Denisa Solísa Gonzáleza, Luisa Roblesa Elizásteguija in 64 zapornikov vesti; poziva kubanske oblasti, naj jih nemudoma izpustijo;

3. globoko obžaluje nezadostno zavezanost in pripravljenost kubanskega režima v prizadevanjih za napredek v smeri vsaj minimalnih sprememb ali za odprte kanale, ki bodo omogočali reformo režima, s čimer bi se izboljšali socialno in politično sodelovanje kubanske družbe ter življenjske razmere prebivalcev; obžaluje tudi to, da režim zavrača vse demokratične ukrepe; obžaluje, da se kljub začetku veljavnosti sporazuma o političnem dialogu in sodelovanju pred skoraj štirimi leti stanje človekovih pravic in demokracije ni izboljšalo ter da sporazum ni privedel do znatnih in oprijemljivih pozitivnih rezultatov za kubansko prebivalstvo; meni, da je sporazum o političnem dialogu in sodelovanju prispeval samo k izboljšanju ugleda kubanskega režima in njegovemu uradnemu priznanju v mednarodni skupnosti, čeprav je jasno, da je to primer protidemokratične anomalije v regiji, ki zdaj traja že več kot šestdeset let;

4. priznava pravico Kubancev, da zahtevajo demokratizacijo svoje države na podlagi dialoga s civilno družbo in politično opozicijo, da se oblikuje načrt za demokratične večstrankarske volitve;

5. poziva ESZD, naj vztraja, da bodo kubanske oblasti izpolnile obveznosti iz sporazuma o političnem dialogu in sodelovanju med EU in Kubo, zlasti tiste, ki zadevajo osnovne človekove pravice in osnovne temeljne svoboščine, kot je poudarjeno v členu 1(5) sporazuma;

6. obsoja, da kubanska država sistematično krši delavske in človekove pravice zdravstvenih delavcev, ki delajo v tujini na zdravstvenih misijah, s čimer krši temeljne konvencije Mednarodne organizacije dela, ki jih je Kuba ratificirala; poziva Kubo, naj učinkovito izvaja in spoštuje ameriško konvencijo o človekovih pravicah in konvenciji Mednarodne organizacije dela št. 29 in 105;

7. opozarja, da sporazum vključuje določbo o začasni prekinitvi izvajanja, ki se uporabi v primeru kršenja določb o človekovih pravicah; zato vztraja, naj Evropska unija pri izvajanju tega sporazuma tesno spremlja in nadzoruje spoštovanje človekovih pravic in temeljnih svoboščin na Kubi ter v zvezi s tem redno poroča Parlamentu; meni, da so pridržanje Denisa Solísa Gonzáleza, Luisa Roblesa Elizásteguija, Maykela Castilla Péreza (Osorbo) ter več kot 120 političnih zapornikov in zapornikov vesti ter vsa samovoljna in represivna dejanja, zabeležena v aprilu in juniju 2021, vključno s tistimi proti članom gibanja San Isidro in avtorjem videoposnetka Patria y Vida, posebno nujen primer, kot je določeno v členu 85(3)(b) sporazuma o političnem dialogu in sodelovanju; poziva EU, naj skladno s tem skliče nujno srečanje;

8. znova poudarja, da so človekove pravice bistveni del sporazuma o političnem dialogu in sodelovanju, kot je določeno v členih 1(5), 2(c), 5, 22 in 43(2); zato poziva Svet, da upošteva določbe glede izpolnjevanja obveznosti, poudarjene v členu 85 sporazuma, vključno z njegovo zamrznitvijo, če bodo kubanske oblasti še naprej kršile človekove pravice, saj bi to pomenilo pomembno kršitev sporazuma o političnem dialogu in sodelovanju zaradi kršitev njegovih „bistvenih elementov“, kot je določeno v členih 1(5) in 7;

9. zahteva, da kubanska vlada izvede pravne reforme, s katerimi bo zagotovila svobodo tiska, združevanja in demonstracij, ter sprejme politične reforme, ki bodo omogočile izvedbo svobodnih, pravičnih in demokratičnih volitev, pri katerih se bo upoštevala suverena in svobodno izražena volja Kubancev; poziva kubansko vlado, naj politiko človekovih pravic uskladi z mednarodnimi standardi, opredeljenimi v listinah, deklaracijah in mednarodnih instrumentih, katerih podpisnica je Kuba, civilni družbi in opozicijskim političnim akterjem pa naj omogoči dejavno sodelovanje v političnem in družbenem življenju brez vsakršnih omejitev;

10. obsoja sistematično preprečevanje sodelovanja kubanske in evropske neodvisne civilne družbe v dialogih o človekovih pravicah med EU in Kubo, saj je v nasprotju s sporazumom o političnem dialogu in sodelovanju, zlasti v tretjem formalnem dialogu o človekovih pravicah, ki je potekal 26. februarja 2021 in za katerega kubanska vlada ni dala dovoljenja, ter meni, da EU tega ne bi smela sprejeti; zato poziva k vzpostavitvi institucionaliziranega, formalnega, odprtega in javnega dialoga med EU in Kubo, v katerem bi sodelovala kubanska civilna družba, s čimer bodo spoštovani stebri sporazuma o političnem dialogu in sodelovanju, podobno kot v odnosih z drugimi državami, s katerimi ima EU sklenjene sporazume o sodelovanju; opozarja ESZD in države članice, da je v sporazumu o političnem dialogu in sodelovanju poudarjeno

sodelovanje civilne družbe kot bistven element za razvoj dialoga v okviru sporazuma (preambula in členi 19, 36, 42(1), 47(6)(e) in 59(2)); zato opozarja, da izključevanje evropske in kubanske civilne družbe ter vseh opozicijskih političnih akterjev pomeni izničenje bistvenih elementov tega sporazuma;

11. opozarja, da je dajanje prednosti samo organizacijam ali posameznikom, povezanim s kubansko vlado, in izključevanje opozicijskih organizacij ali drugih predstavnikov civilne družbe pri denarnih sredstvih v nasprotju z določbami sporazuma o političnem dialogu in sodelovanju; zato poziva k vključevanju vseh deležnikov pri sredstvih za sodelovanje, ne glede na odobritev kubanske vlade;

12. močno obžaluje, da kubanske oblasti odborom, delegacijam in nekaterim političnim skupinam Parlamenta ne dovolijo obiska Kube, čeprav je Parlament odobril sklenitev sporazuma o političnem dialogu in sodelovanju; poziva jih, naj jim nemudoma omogočijo vstop v državo;

13. poziva EU, naj v tem dialogu ves čas podpira stališča Parlamenta glede demokracije, univerzalnih človekovih pravic in temeljnih svoboščin, kot so svoboda izražanja, združevanja in političnega povezovanja ter svoboda obveščanja v vseh njenih oblikah, ter njegovo politiko podpiranja zagovornikov človekovih pravic v svetu; vendar potrjuje, da dialogi o človekovih pravicah trenutno niso preprečili politično motiviranih pridržanj na Kubi; ravno nasprotno, poudarja, da se je po podatkih Kubanske komisije za človekove pravice in nacionalno spravo število takšnih pridržanj v zadnjih nekaj letih bistveno povečalo;

14. poziva podpredsednika Komisije/visokega predstavnika Unije za zunanje zadeve in varnostno politiko, naj prizna obstoj politične opozicije kubanske vlade in jo v skladu s tem vključi v politični dialog med EU in Kubo; poziva vse predstavnike držav članic, naj med srečanji s kubanskimi oblastmi obravnavajo vprašanja o človekovih pravicah in naj se ob obisku Kube sestanejo s prejemniki nagrade Saharova, da bi zagotovili skladno notranje in zunanje izvajanje politike EU o človekovih pravicah;

15. naroči svojemu predsedniku, naj to resolucijo posreduje vladi in narodni skupščini Republike Kube, podpredsedniku Komisije/visokemu predstavniku Unije za zunanje zadeve in varnostno politiko, Komisiji, posebnemu predstavniku EU za človekove pravice, vladam in parlamentom držav članic ter visoki komisarki OZN za človekove pravice.